

DR. GYERGYÁK FERENC

FŐSZERKESZTŐ

ÚJ MAGYAR KÖZIGAZGATÁS

Közigazgatás és érdekképviselés – Interjú *Boros Péternével*, a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete főtitkárával

ÚMK: Tisztelt Főtitkár Asszony! Mielőtt elkezdenénk a beszélgetést, kérjük, röviden mutakozzon be olvasóinknak.

B.P.: Családanya vagyok, olyan dolgozó nő, akinek az élete és munkássága másképpen alakult, mint az évtizede a szakszervezeti csúcvezetésben ténykedő férfiaké. Munkába lépésem első percétől szakszervezeti tag vagyok, sőt adminisztrátorként szakszervezeti alkalmazott is voltam, de élet- és szakmai pályámat eddig főállásban a közigazgatásban töltöttem el. Az alapokat az Államigazgatási Főiskola adta; itt az igazgatásszervezést tanultam meg. Erre épült a közigazgatási- és a költségvetési szakvizsga, a mérlegképes könyvelői képesítés. Voltam megyei munkaügyi központban humánpolitikus, és legutóbb egy évtizedig egy város jegyzőjeként dolgoztam, aki évi 2,5 milliárdos költségvetésért felelt. Egyszerre voltam városi közszereplő, a beszerzések és a városüzemeltetés irányítója és a hivatal vezetője. Széleskörű gazdag munkáltatói, és államigazgatási tapasztalatok, sikeres évek vannak mögöttem.

Szakszervezetemben – a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezetében (MKKSZ) – mindvégig sokféle tisztséget betöltöttem és mindig társadalmi munkában. 20 évig töltöttem be az MKKSZ alelnöki tisztségét, de voltam megyei titkár, a Megyei Munkaügyi Tanács munkavállalói oldalának ügyvivője. Alapítója voltam az MKKSZ Munkaügyi Dolgozók Országos Tanácsának, elnöke voltam az MKKSZ Önkormányzati Dolgozók Országos Tanácsának, és – szintén társadalmi tisztségben – az MKKSZ főtitkár-helyettesi feladatait is elláttam. Talán nem vagyok szerénytelen, ha azt állítom, hogy sok mindent tudok a munkabékről és a bérharcokról. Legfőképpen pedig azt; aki a szakmájában nem versenyképes, aki szakmailag nem értékes partner a munkáltató előtt, annak meglehetősen kicsi az érdekérvényesítő képessége.

ÚMK: Mint köztudomású – és Ön is említette az előzőekben – hosszú éveken keresztül a közigazgatásban dolgozott. Mi vitte Ön a főállású szakszervezeti érdekképviselői vezetői munka irányába, amikor felvállalta a főtitkári feladatokat az MKKSZ-ben?

B.P.: Amikor – két évtizedes társadalmi szerepvállalás után – jelöltek a főtitkári tisztségre nem lehetett kitérni a megnyilvánuló bizalom elől. A döntés előtt azonban mérleget készítettem. Megvizsgáltam, hogy képességeim és tapasztalataim elegendőek-e ehhez a munkához. Tudok-e hiteles programot adni a főtitkári feladatellátásnak, vannak-e partnerek, erőforrások, és – ami egyáltalán nem közömbös – van-e társadalmi perspektívája, presztízse a szakszervezeti munkának. Arra jutottam, hogy a modern, európai értelemben vett, és jogállami alapokon szabályozott szakszervezeti megújulás része a magyar társadalom fejlődésének. Ha mi itt nem jutunk eredményre, a dolgozók élethelyzete sem javulhat.

A mai Magyarországon a munkabérek, a munkafeltételek, az egyéni-, és kollektív jogok nincsenek rendben. Az új Munka Törvénykönyve rengeteg előnyhöz juttatta a munkáltatókat, helyzetbe hozta a tőkét. A munkavállalói oldalon mindez komoly károkat, veszteséget okozott és dolgozói szegénységet eredményezett. De a termelés még sem lett hatékonyabb, a közszolgáltatások nem lettek jobbak, és hazánk a világ versenyképességi sorrendjében a harmincötödik helyről a hatvanadikra esett vissza. Talán nem mindenki tartja számon, hogy a mai reálbérek alig négy-öt százalékkal magasabbak, mint a rendszerváltás idején. Tehát olyan komoly olyan szerkezeti hiba van, amin túllépni csak teljes körű összefogással lehetséges. Ebben részt venni igazi szakmai és közéleti kihívás. Ezért választottam a szakszervezeti terepet. Bízom abban, hogy szakmai tudásommal hasznos résztvevője le-

hetek ennek a munkának. Része voltam az előző évtizedek érdekképviseleti tevékenységének, ezért vallom azt is, hogy magát a modern európai szakszervezeti működés kultúráját kell magunknak megteremtteni.

Szabálytisztelő és szabálykövető ember vagyok. Ismert és követett szabályok nélkül nincs társadalmi bizalom, munkabéke sem! A munkabéke a gazdasági növekedés meghatározó ereje, és stabilizáló tényezője, ezért elsődleges célunk a méltányos bér és a rendezett viszonyok megteremtése. Ma ez persze örökös maratoni futást jelent, teljesítményhajsza és igen nehezen megvalósuló eredményeket.

ÚMK: Kérem, hogy röviden mutassa be az olvasóinknak az MKKSZ-t.

B.P.: A MKKSZ 25 éves. Lényegében a jogállási törvények logikáját követve szervezzük a közigazgatásban dolgozó köztisztviselőket, kormánytisztviselőket, a szociális területen, a városüzemeltetésben, és egyéb közszolgáltatásokban dolgozó közalkalmazottakat. Az önkormányzati köztisztviselők munkavállalói érdekvédelméért egyedül az MKKSZ felelős, és most szervezzük újjá sorainkat a megyei, járási kormányhivatalokban. Tagjai vagyunk a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF), és ebben a konföderációban természetes célunk a közszolgálati szakszervezeti egység létrehozása. Ebben a folyamatban a mi szakszervezetünk taglétszáma és szakmai potenciálja meghatározó. Talán ezt ismerte el a SZEF júniusi kongresszusa, amikor a szövetségi alelnöknek választottak. Ez is társadalmi tiszttség, de felelősen vállaltam. A támogatottságot a SZEF középtávú programjának egyik kidolgozójaként szereztem meg.

Az MKKSZ politikailag független, gazdaságilag önálló. Saját sztrájkalappal rendelkezünk, kiterjedt üdültetési és szociális támogatási munkát végzünk, önálló széleskörű nemzetközi kapcsolataink vannak. Élénk az ifjúsági és nyugdíjas érdekképviseleti tevékenység. Főtitkárként elmondhatom; a szakmailag igényes szakszervezeti munka is szakmává vált, hivatás, és hozzáteszem értelmiségi hivatás lett! Ezt talán még nem minden kollégám érzékeli, de erre utaltam, amikor a kultúraváltásról beszéltem.

ÚMK: Az MKKSZ jelentős érdekképviseleti tevékenységet végez a mindenkorai kormányok harcos vitapartnereként a közszolgálati dolgozók érdekében. Melyek voltak az elmúlt kormányzati ciklusban végzett munkájuk nagyobb eredményei?

B.P.: Nehéz évek vannak mögöttünk, ezért akkor vagyunk reálisak, ha az eredményeket a feltételek függvényében vizsgáljuk.

Én eredménynek tekintem azt, hogy lényegében megőriztük a munkahelyeket. Fontos az is, hogy szakmai partnerként tevékeny részesei voltunk (a szinte minden területre kiterjedő) átszervezéseknek. A példátlan pénzügyi megszorítások ellenére a nominális bércsökkenést jelentősen mérsékeljük. Az általános béremelés hiánya ellenére, a legkisebb munkabérek növeléséért tett erőfeszítéseinkkel az alacsony keresetűek jövedelmi helyzetén sikerült javítani.

Élő lelkiismeretként jelen voltunk az általunk képviselt munkavállalók mindennapjaiban. Ha kellett, gyűjtést szerveztünk a bajbajutottaknak, segélyeztük a rászoruló családokat. Folyamatosan tájékoztottunk és az országos médiumok

segítségével, és saját eszközeinkkel tájékoztattuk a közvéleményt is, és tagjainkat is. Aktív részesei voltunk a „szárguldo” törvényalkotásnak, a munka világát és a közszolgálatokat érintő jogszabályok szinte teljes köréhez mondtunk véleményt, nem is teljesen sikertelenül. Meghatározó szereplők voltunk (vagyunk) az országos érdekegyeztetés minden fórumán. Elsőként fogalmztuk meg szakmai javaslatainkat a közszolgálati életpályarendszerhez, következetesen küzdöttünk azért, hogy a kormánytisztviselők és az önkormányzati köztisztviselők ne legyen különbség. Ha kellett – a munkavállalók jogos igényeinek, szakszervezeti követeléseinknek nyomtatékul – az utcai demonstrációktól sem riadtunk vissza. Elfogadott partnerei vagyunk a kormányzati szervezeteknek, a szakmai és munkáltatói szervezeteknek.

Mindezek ellenére azt mondhatjuk, hogy eredményeink „kármentő” értékűek. Becsüljük meg ezt is, bár nem lehetünk elégedettek. Ugyanakkor érzékeljük, és érzékeltessük a kétségtelenül kedvező irányú – sajnos korántsem teljes körű – változásokat. Arra utalok, hogy 2011-2012-ben még közel 500 milliárd forintot vontak ki a közszférából, a 2016-os költségvetésben már több mind 200 milliárd forint a növekmény a béroldalon. Mindez persze nem feledtetheti azt, hogy közel 300 ezer közszolgálati munkavállaló keresete immáron 7 év óta változatlan. Bízom abban, hogy ez rövidesen változik. Ez a feszültség már a Kormányt is nyomasztja, és jó esélye van annak, hogy a most ígértnél több lesz a 2016-os borítékban. Küzdünk a jogállások javításáért, a minimálbére épített ágazati bértáblákért. Harcolunk munkaruháért, a fizetett túlmunkáért, a cafetéria egységesítéséért. De harcolunk a tudatlanság, a közömbösség, a reménytelenség, a magányosság és a félelem ellen is; ezek mind itt vannak a mi sorainkban.

ÚMK: Milyen kapcsolatai vannak az MKKSZ-nek más szakszervezeti érdekképviseleti, szakmai érdekvédelmi szervezetekkel?

B.P.: A SZEF-ről már beszéltem, és tagjai vagyunk a Magyar Szakszervezetek Szövetségének is, ahol 250 ezer szakszervezet tag ereje egyesül. Tagjaink ott vannak a Magyar Közigazgatási Társaság megyei testületeiben. Napi szakmai együttműködésben vagyunk mind a nyolc önkormányzati szövetséggel. Szívós küzdelmet folytatunk az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács szabályozott, tervezhető és munkaterv szerinti működésért. Követeljük a felelős ágazati miniszterek félévenkénti, a miniszterelnök évenkénti megjelenését, hiszen hétszáz ezer munkavállaló képviseletében vagyunk ott. Megújítjuk a Közszolgálati Érdekegyeztető Fórumot (KÉF) is, növelve annak társadalmi és gazdasági súlyát, szerepét. Fontos számunkra a szabályok és a normakövetés szerepe. Ezt én a Kormánytól is elvárom!

Az MKKSZ tagja a CESI-nek (European Confederation of Independent Trade Unions) és e tagságból következik, hogy Magyarországon mi képviseljük a közszolgálati minimálbér programot. Ennek az európai szakszervezeti szövetségnek az alelnöke vagyok; módszert, szaktudást, kapcsolatot, olykor forrásokat is hozok onnan a magyar szakszervezeti mozgalomba.

Ami a személyes hivatali kapcsolati mezőmet illeti, öt minisztérium nyolc államtitkárságával, valamennyi megyei és fővárosi kormány megbízottal állok kapcsolatban.

Aktuálisan kiemelkedik a Magyar–Norvég Önkormányzatok Kapcsolatok (MANORKA) Önkormányzati kapacitás-építés norvég-magyar együttműködéssel projektben vitt szerepünk, mert ebben az MKKSZ szakmai koordinátori szerepet visz. Idén száz járásban tartottunk tréningeket a járási hivatalok és az önkormányzatok munkakapcsolatainak fejlesztése érdekében, jelenleg a tapasztalatok összesítésénél tartunk.

ÚMK: Főtitkár Asszony! Milyen terveik vannak a közeljövőre nézve, illetve hosszabb távon?

B.P.: Első főtitkári ciklusom 2016-ban lejár. Folytatni szeretném. Idén csak az első félévben közel 50 rendezvényen vettem részt, látom, élem, tapasztalom a problémákat, a gondokat és a lassan gyűlő eredményeket is. Visszacsatolást, támogatást érzékelek a tagok, az országos szakbizottságok, a megyei vezetők részéről. Dolgozom a közszolgálati szakszervezeti egység megteremtéséért. Ezt középtávon reális célkitűzésnek tartom.

Fejlesztünk kell a szervezet helyi, munkahelyi vezetői gárdájának tudatosságát. Korszerű vezetői képességekkel kell felszerelnünk őket. A belső, az egymás közötti kommunikációban robbantanunk kellene, ám még nincs meg tagjaink-

ban a tudatosabb tájékozódás belső kényszere. Mondanék erre példát. Az MKKSZ idén februártól véleményezte az Államreform2 Bizottság jogszabálytervezeteit.

Véleményező munkánk a közigazgatás legjobb erőire támaszkodik. Húsz oldalas elemzést írtunk az áprilisban életbe lépő törvények várható hatásáról, és ezt tettük kicsit rövidebben a most formálódó járási törvénnyel kapcsolatban is. Rendszeresen, kimerítő tájékoztatást adunk az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) üléseiről, külön hírlevele van az MKKSZ Országos Szakmai Tanácsának, az MKKSZ Szociálisok. Mindezek ott vannak a honlapunkon (www.mkksz.org.hu), s noha nem éppen a legfrissebb dizájnnal fut, hetente 4-500 ezer olvasónk van, akik esetenként több oldalnyi anyagot töltenek le.

Egy harcos és egyszerre együttműködő szakszervezet vezetésében vállaltam szerepet. A szőke nő alakja, aki vagyok, talán már kivált a szürkének tűnő falból. A tagok jelentős része által támogatott reálpolitikát követek. Egy háziasszony leleményességével, egy könyvelő precizitásával és az MKKSZ vezető testületeinek támogatásával dolgozom. Szeretek a partnereim szemébe nézni, amikor bemutatkozom: szakszervezeti vezető vagyok Magyarországon.